Załącznik
do uchwały Nr 2019
Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój
z dnia

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2020

Rozdział I
Wstęp

Gminny Program Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2018 poz. 2137).
Gminny program ma na celu zdiagnozowanie problemu alkoholizmu, nakreślenie kierunków profilaktyki przeciwalkoholowej zmniejszenie rozmiarów problemów uzależnień, które już występują oraz zapobieganie powstawaniu nowych.
Program tworzony jest przy współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołaną przez Prezydenta Miasta i uchwalany przez Radę Miasta. Za realizację Programu odpowiada Wydział Polityki Społecznej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta - Główny Specjalista - Pełnomocnik Prezydenta Miasta do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych wykorzystując do tego podmioty i środki wymienione w dalszej części opracowania.

Zaobserwowane problemy związane z alkoholizmem mieszkańców naszego miasta to:

1. Szkody zdrowotne u osób pijących i narkotyzujących się (choroby somatyczne, postępująca degradacja psychofizyczna, zaburzenia w rozwoju psychicznym i społecznym).
2. Szkody zdrowotne, psychiczne, moralne i materialne u członków rodzin osób uzależnionych (rozbicia rodzin, przemoc, demoralizacja nieletnich, znęcanie moralne i fizyczne).
3. Dezorganizacja środowiska pracy i straty ekonomiczne (wypadki w pracy, absencja, obniżenie sprawności produkcyjnej).
4. Naruszenie prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe, przestępczość osób uzależnionych, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, wykroczenia w miejscach publicznych).
5. Naruszenie prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi (sprzedaż alkoholu bez zezwolenia oraz osobom nieletnim i nietrzeźwym).

Organy władzy i administracji państwowej i samorządowej obowiązane są do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu propagowanie trzeźwości we wszystkich dziedzinach życia, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużycia alkoholu.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Rozdział II
Zadania do realizacji w 2020 roku

1. Rozwój i modernizacja usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i członków ich rodzin:
    - Zapewnienie każdemu uzależnionemu od alkoholu i jego rodzinie możliwości bezpłatnego korzystania z pomocy Niepublicznej Poradni Leczenia Uzależnień
    - Prowadzenie zgodnie z zawartymi kontraktami zajęć terapeutycznych przez Niepubliczne Poradnie Leczenia Uzależnień
    - Finansowanie ponadpodstawowych programów pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin
    - Prowadzenie Telefonu Zaufania dla osób uzależnionych i ofiar przemocy, oraz stworzenie sieci informacji o jego działaniu

2. Udzielenie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej:

-Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin
- Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób zajmujących się uzależnieniami i przemocą domową
- Organizacja szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych np., pedagogów szkolnych stykających się z problemem przemocy domowej i alkoholizmu
- Popieranie i udział w ogólnopolskich i lokalnych inicjatywach przeciwdziałania przemocy i współpraca różnych instytucji w tej dziedzinie
- Zbieranie i udzielanie informacji na temat dostępu do wszechstronnej pomocy dla osób uzależnionych i ofiar przemocy
- Współdziałanie z OPS w udzielaniu bezpośredniej pomocy rodzinom z problemem, prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia liczby rodzin z problemem alkoholowym
- Finansowanie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach pozalekcyjnych:
   - Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i ich rodziców o potwierdzonej skuteczności oraz działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej oraz diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących, objęcie tymi działaniami jak największej liczb osób
   - Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka (rodziny alkoholowe, Placówki Opiekuńczo- Wychowawcze nr 1, 2 i 3 i inne)
   - Finansowanie i organizowanie konkursów i imprez kulturalnych i sportowych w palcówkach oświatowych związanych tematycznie z uzależnieniami
   - Wspieranie kształcenia w dziedzinie profilaktyki uzależnień pedagogów szkolnych i wychowawców klas
   - Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki przeciwalkoholowej
   - Prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych w szkołach i dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka w rejonach zagrożonych patologią społeczną
   - Włączenie do działań organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych i wszystkich instytucji mogących pomóc w prowadzeniu profilaktyki przeciwalkoholowej wśród dzieci i młodzieży
   - Udostępnienie materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury) i prasy specjalistycznej
   - Udzielanie pomocy materialnej w postaci stypendiów uczniom zdolnym, z rodzin biednych, patologicznych z problemem alkoholowym

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, pomagającej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
   - Wspieranie działalności klubów abstynenckich i trzeźwościowych funkcjonujących w mieście
   - Finansowanie działalności Jastrzębskiego Telefonu Zaufania „Kontakt”
   - Dofinansowanie bieżącej działalności Zespołu Ognisk Wychowawczych dla dzieci z rodzin patologicznych
   - Wspieranie działań profilaktycznych prowadzonych w mieście
   - Pomoc w działalności szkoleniowej prowadzonej w wybranych środowiskach
   - Realizacja nowych programów profilaktycznych i szkolenie ich realizatorów
   - Współpraca w prowadzeniu i dofinansowanie programów profilaktyki przeciwalkoholowej i przemocy w rodzinie
   - Współdziałanie ze wszystkimi instytucjami, które chcą i mogą pomóc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych pojawiających się na terenie naszego miasta
   - Współdziałanie z podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne i ochronę zdrowia, współuczestniczącymi w rozwiązywaniu pojawiających się problemów alkoholowych w mieście

5. Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów dotyczących reklamy, promocji i sprzedaży napojów alkoholowych oraz substancji psychotropowych lub środków odurzających.

6. Ograniczanie dostępności do alkoholu poprzez limitowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych,ustalanie zasad usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godzin sprzedaży napojów alkoholowych.
7. Wspierania działań na rzecz zatrudnienia socjalnego ograniczającego wykluczenie społeczne osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Rozdział III
Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Wydział Polityki Społecznej i Mieszkaniowej - Główny Specjalista - Pełnomocnik Prezydenta Miasta do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych, którego zadaniem jest:
    a. Działanie na rzecz tworzenia i wzmacniania lokalnej koalicji trzeźwości, szukanie poparcia dla działań na rzecz zmniejszenia rozmiarów problemów alkoholowych
    b. Inicjowanie i wspieranie merytoryczne i finansowe działań profilaktycznych na terenie szkół i placówek oświatowo-wychowawczych
    c. Gromadzenie i upowszechnianie informacji o programach i podmiotach działających na rzecz profilaktyki i uzależnień i współpraca z nimi
    d. Przygotowanie wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przekładanie Prezydentowi Miasta:
    - projektu Gminnego Programu
    - projektu preliminarza na jego wykonanie
    - sprawozdania z jego realizacji
    e. Wspieranie merytoryczne i finansowe programów terapeutycznych i interwencyjnych realizowanych przez instytucje, organizacje i podmioty pozarządowe na terenie gminy, diagnoza problemu
    f. Kontrolowanie przebiegu realizacji Gminnego Programu oraz wykorzystania środków finansowych przez instytucje i podmioty realizujące poszczególne zadania
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest:
    a. Współtworzenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
    b. Wydawanie opinii dotyczących wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży co do ich zgodności z uchwałami Rady Miasta
    c. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego
    d. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej przeciwdziałaniu alkoholizmowi
    e. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży
    f. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin
    g. Wspieranie działań prowadzących do ochrony przed przemocą w rodzinie
    h. Występowanie z propozycjami odnośnie budżetu profilaktyki uzależnień
    i. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń

3. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
    a. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za każdorazowy udział w posiedzeniu wyżej wymienionej Komisji
    b. Wysokość wynagrodzenia o którym mowa powyżej uzależniona jest od obowiązującej wysokości minimalnego wynagrodzenia
    c. Wynagrodzenie członka Miejskiej Komisji za każdorazowy udział w jej posiedzeniu wynosi 15% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2019 roku
4. Instytucje, Organizacje Pozarządowe i Ruchy Samopomocowe:
    a. Klub Abstynenta „Arka”
    W klubie prowadzona jest działalność mająca na celu podtrzymywanie w trzeźwości członków klubu i wszystkich tych, którzy zgłaszają się do klubu po pomoc w trzeźwieniu, prowadzone są zajęcia warsztatowe i terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz działania na rzecz promowania trzeźwości wśród mieszkańców miasta
    b. Jastrzębski Klub Trzeźwości „ Karlik „działający przy parafii św. Katarzyny
    W klubie prowadzona jest działalność mająca na celu podtrzymywanie w trzeźwości członków klubu i wszystkich tych, którzy zgłaszają się do klubu po pomoc

w trzeźwieniu, prowadzone są zajęcia warsztatowe i terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz działania na rzecz promowania trzeźwości wśród mieszkańców miasta

c. Zespół Ognisk Wychowawczych
Znajdują tam pomoc i opiekę dzieci z rodzin patologicznych, rozbitych i z problemem alkoholowym

d. Inne instytucje, organizacje i ruchy samopomocowe działające na terenie miasta i prowadzące działalność profilaktyczną dotyczącą uzależnień

5. Niepubliczne Poradnie Leczenia Uzależnień
Zgodnie z zawartymi kontraktami zatrudnieni tam specjaliści udzielają pomocy osobom uzależnionym, oraz ich rodzinom, prowadzą programy terapeutyczne, leczenie farmakologiczne oraz kierują na leczenie w ośrodkach zamkniętych, gdy istnieje taka potrzeba.
6. Ośrodek Pomocy Społecznej, którego zadaniem jest:
   a. udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia i przemocy
   b. utrzymanie kontaktu ze szkołami i pomoc dzieciom z rodzin patologicznych (alkoholizm, przemoc)
   c. udzielanie pomocy materialnej w formie stypendiów uczniom biednym, zdolnym, z rodzin patologicznych z problemem alkoholowym
   d. współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym
   e. prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej
   f. organizacja, popieranie i udział w ogólnopolskich i lokalnych inicjatywach dotyczących uzależnień i przeciwdziałania przemocy oraz współpraca z różnymi instytucjami w tej dziedzinie
   g. organizacja i finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych i superwizji dla osób zajmujących się uzależnieniami i przemocą domową w tym członków Zespołu Interdyscyplinarnego
   h. prowadzenie grup wsparcia dotyczących uzależnień i przemocy domowej
   i. przygotowanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym i przemocy domowej
   j. podejmowanie działań mających na cele zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej związanej z problemem alkoholowym i przemocy
7. Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Zakład Karny, które jako jednostki powołane do kontroli przestrzegania prawa i porządku publicznego mają kontakt z osobami uzależnionymi i rodzinami patologicznymi, oraz są włączone do współpracy z Prokuraturą i Sądem. Dokonują również kontroli warunków sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży. Prowadzą działania prewencyjne i edukacyjne w placówkach oświatowych i na terenie miasta.
W ramach Prewencji Policja i Straż Miejska prowadzi w szkołach naszego miasta działania profilaktyczne dotyczące uzależnień i przemocy domowej, które mają na celu ustrzec dzieci i młodzież przed tymi zjawiskami.
8. Urząd Miasta i Miejski Ośrodek Kultury, oraz inne instytucje, które poprzez organizowanie imprez sportowych i kulturalnych dają możliwość spędzenia wolnego czasu bez alkoholu, rozwijają sportowe i kulturalne zainteresowania oraz promują styl życia wolny od uzależnień.
9. Urząd Miasta i placówki oświatowe, których działalność wychowawcza nakierowana jest na eliminowanie zjawisk patologii społecznej. W szkołach prowadzone są programy edukacyjne i informacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień, prelekcje i pogadanki dotyczące zjawisk patologicznych takich jak przemoc domowa i alkoholizm, organizowane są konkursy z tematyki uzależnień, w niektórych szkołach działają świetlice opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci z rodzin patologicznych. Wszystkie te działania mają uświadomić dzieci i młodzież czym są wszelkie uzależnienia, do jakich niebezpieczeństw prowadzą i jak się przed nimi bronić.
10. Urząd Miasta organizuje lokalne kampanie promujące zdrowy i trzeźwy styl życia np. Jastrzębska Promenada Trzeźwości, Jastrzębskie Dni Promocji zdrowia i inne, oraz bierze udział w kampaniach ogólnopolskich np. Biała Wstążka.
11. Organizacje młodzieżowe , które w swoich programach mają działania promujące życie bez używek i swoim działaniem wskazują co robić aby być wolnym od nałogów.

Rozdział IV

Wydatki na realizacje Gminnego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zestawienie wydatków w rozbiciu na jednostki bezpośrednio realizujące zadania

Dział 851 Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

1. Ośrodek Pomocy Społecznej
Pomoc rodzinom z problemem alkoholowym w tym: 586.349,00
Świadczenia społeczne, stypendia oraz inne formy pomocy, szkolenia pracowników , Punkt Interwencji Kryzysowej, kampanie społeczne i informacyjne i inne

2. Placówki Opiekuńczo-wychowawcze nr 1, 2, i 3
Pomoc dzieciom z rodzin patologicznych **284.702,00**

3. Placówki oświatowe – szkoły 32.010,00

4. Szkoły podstawowe prowadzące świetlice opiekuńczo-wychowawcze 524.775,00

5. Wydział Polityki Społecznej i Mieszkaniowej– Główny Specjalista - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych 232. 668,00
Profilaktyka na ternie miasta wśród dzieci, młodzieży i dorosłych

6. Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna 59.496,00
Działalność telefonu zaufania „ Kontakt „

7. Straż Miejska
Działalność profilaktyczna w szkołach i w mieście **10.000,00**

Razem 1 – 7 1.730 000,00

Rozdział V
Postanowienia końcowe

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2020 r. jest integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Jastrzębia - Zdroju na lata 2016 - 2020.